

INSTITUȚIA MEDICO-SANITARĂ PUBLICĂ
ASOCIAȚIA MEDICALĂ TERITORIALĂ CIOCANA

ORDIN

din „18” „09” 2024

Nr. 94

Cu privire la lansarea și implimentarea
Sistemului Informațional
Constatarea medicală a nașterii și decesului (eCMND)

În scopul automatizării procedurii de înregistrare centralizată a constatărilor medicale a nașterilor și deceselor produse în Republica Moldova, în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995, Hotărîrii Guvernului nr. 278/2024 Cu privire la instituirea Sistemului Informațional „Constatarea medicală a nașterii și decesului” (eCMND), HG nr. 586/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului medical, precum și prevederile ordinului MS nr. 756 din 17.09.2024 Cu privire la lansarea și implimentarea Sistemului Informațional Constatarea medicală a nașterii și decesului (eCMND),

ANUNȚ:

1. Lansarea Sistemului Informațional „ Constatarea medicală a nașterii și a decesului” (eCMND), începînd **cu data de 18 septembrie 2024**;
2. Manual de utilizare a funcționalității de înregistrare a certificatelor medicale constatatoare ale decesului eCMND (a.2024),

APROB:

1. Instrucțiunea de lucru pentru înregistrarea electronică a deceselor în SI eCMND, conform anexei;

ORDON:

1. *Managerii CCD, CMF nr.8, CMF nr.9 dnii A. Donescu, A.Bejan, N.Pruteanu vor asigura:*

1.1 informarea, contra semnătură, a personalului medical cu prevederile ordinului în cauză;

1.2 utilizarea, de către medicii de familie, a Sistemului Informațional (eCMND) începând cu data de 18.09.2024 pentru înregistrarea datelor despre decesele survenite la domiciliu;

1.3 generarea rapoartelor statistice și a dărilor de seamă necesare pentru monitorizarea mortalității populației, precum și structurii mortalității după cauze de deces, vârstă, sex, etc;

1.4 monitorizarea utilizării Sistemului Informațional eCMND de către medicii de familie;

2. Dnul Adrian Lupașco, inginer electronist:

2.1 se desemnează persoană responsabilă (administrator) pentru gestionarea și buna funcționare a SI eCMND, inclusiv și pentru suportul tehnic și asistență;

2.2 va acorda suportul consultativ-metodic, la solicitarea medicilor de familie, pentru asigurarea utilizării SI eCMND;

2.3 va colabora cu Agenția de Guvernare Electronică și dezvoltatorul SI eCMND pe perioada de garanție a sistemului, pentru identificarea și soluționarea problemelor în utilizarea sistemului;

3. Decesul unei persoane este constatat de medicul de familie și confirmat prin înregistrarea electronică a decesului în SI eCMND. Este interzisă înregistrarea electronică a decesului fără examinarea și constatarea personală de către medicul de familie.

4. Medicii de familie se desemnează registratori/ utilizatori decese în SI eCMND și vor asigura:

4.1 accesarea paginii de autentificare, accesând linkul <http://ecmnd.gov.md>;

4.2 introducerea loginului și parolei în câmpurile corespunzătoare și vor apăsa butonul „Logare” pentru a accesa sistemul;

4.3 înregistrarea constatărilor medicale a decesului;

4.4 accesul la datele din sistem se va face în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, temeiul, nivelul de acces și în măsura necesității, în vederea atingerii scopului pentru care au fost accesate;

4.5 înștiințarea administratorului local despre orice situație, inclusiv de forță majoră apărută, care ar putea afecta buna funcționare a SI eCMND;

5. Se interzice, începând cu 18.09.2024, eliberarea certificatelor constatatoare de deces în variantă de hârtie;

6. Dna Liuba Badicico, asistentă șefă, va organiza colectarea Certificatelor Medicale Constatatoare al Deceselor neutilizate din toate subdiviziunile cu transmiterea, prin proces verbal, către Agenția Națională Sănătate Publică, conform prevederilor legislației în vigoare;

7. Dnele Aurelia Donescu, manager CCD, Ala Bejan, manager CMF nr. 8, Nicolae Pruteanu, manager CMF nr.9:

7.1 se desemnează registratori cu permisiuni de anulare a certificatelor de deces;

7.2 vor asigura anularea/ștergerea înregistrării electronice a decesului după expedierea către MConnect în temeiul documentelor justificative și/sau cu indicarea motivului efectuării acțiunilor în sistem;

8. Dnele Larisa Luchianov, Tatiana Levința, Ina Lungu, statisticieni, se desemnează cu rol de consumător de date și vor asigura generarea rapoartelor statistice la nivel de instituție referitor la înregistrarea cazurilor de deces;

9. Fiecare utilizator autorizat să lucreze în SI eCMND poartă răspundere pentru corectitudinea și veridicitatea datelor furnizate și vor înregistra, în mod obligatoriu, toate cazurile de deces, în modul stabilit în art.14 din Legea nr.71/2007 cu privire la registre;

10. Dnul Vasile Pociumban, vicedirector medical, va asigura monitorizarea utilizării SI eCMND, inclusiv respectarea cerințelor față de corectitudinea înregistrării, accesării datelor în sistem.

11. Controlul executării prevederilor prezentului ordin mi-l asum.

INSTRUCȚIUNE

privind înregistrarea certificatelor de deces în Sistemul Informațional eCMND

I. Dispoziții generale

1. Prezenta instrucțiune de lucru descrie pașii necesari pentru înregistrarea deceselor în Sistemul Informațional „Înregistrarea electronică a nașterii și a decesului” (ECMND).
2. Înregistrarea electronică a deceselor are loc în baza Hotărârii Guvernului nr. 278/2024 „Cu privire la instituirea Sistemului Informațional „Înregistrarea electronică a nașterii și a decesului”.
3. Înregistrarea electronică a deceselor se efectuează în temeiul constatării medicale a deceselor de către medicul de familie.
4. Prevederile prezentei Instrucțiuni sunt obligatorii pentru toți prestatorii de servicii medicale.

1.1. Noțiuni

În sensul prezentei Instrucțiuni, noțiunile principale utilizate au următoarele semnificații:

- 1) **Moartea clinică** - este un termen medical clinic determinat de evoluția, instalarea unui statut funcțional fiziologic dereglat al organismului, caracterizat de încetarea, inclusiv ireversibil spontană a funcțiilor cardio-circulatorie, respiratorie și cerebrale care durează până la instalare leziunilor patofiziologice și morfo-funcționale ireversibile.
- 2) **Moartea biologică** - este un statut patofiziologic și morfo-funcțional ireversibil al organismului uman, stabilit prin leziuni celulare și tisulare ale sistemelor de organe vitale și cerebrale, fie prin încetarea funcțiilor circulatorii și respiratorii ireversibilă, fie prin încetarea tuturor funcțiilor cerebrale. Manevrele de resuscitare în cazul respectiv sunt ineficiente.
- 3) **Deces (moarte)** - starea corpului uman (ființei umane) prematur, matur, în maturizare, reprezentată prin lipsa proceselor vitale funcționale (cardiac-circulatorii, respiratorii, cerebrale, etc), în consecința dereglărilor morfo-funcționale, tisularcelulare metabolice sau altor leziuni cu exod ireversibil.

- 4) **Decedat** (mort, defunct, răposat) - corpul unei ființe umane la vârsta unui făt, nou-născut, copil prematur, matur sau în maturizare, a unui adult, bătrân sau în etate, care a încetat din viață cu prezența semnelor veritabile ale morții biologice;
- 5) **Cadavru** - orice corp de ființă umană sau asemănătoare în descompunere sau mumificat, petrificat, frecvent neidentificat, corp uman utilizat nelegal în diferite circumstanțe, inclusiv în calamități naturale, exumații. etc.
- 6) **Autopsie** (necropsie) - procedură medicală intervențională de examinare postmortem a corpului uman la diferite vârste, prin disecție a defunctului, născutului mort, fetusului, cadavrului, efectuată de către medicul anatomopatolog în secțiile anatomopatologice ale IMSP spitalicești, ca o continuare a procesului clinicodiagnostic în stabilirea diagnosticului și în validarea cauzei nemijlocite a decesului, sau prin examinare medico-legală efectuată în Unitățile Medico-legale la cererea organelor de justiție, precum și a rudelor, părinților or în scopul elucidării felului și a cauzei morții/decesului.
- 7) **Cauza nemijlocită a decesului** - complicația letală a maladiei/afecțiunii principale sau a condițiilor, evenimentelor, inclusiv externe (circumstanțele accidentului, sau ale actului de violență), poate fi unica unitate nosologică sau condiție care a cauzat decesul;
- 8) **Boala principală** - unitatea nosologică, care a cauzat morbiditatea și complicațiile letale care a contribuit sau a declanșat direct lanțul procesele patologice, inclusiv a complicațiilor letale.

1.2 Cerințe pentru Funcționarea Sistemului Informațional eCMND

Accesarea Sistemului: Pentru a lansa Sistemul Informațional eCMND, se va accesa pagina de autentificare dedicată, accesând linkul <http://ecmnd.gov.md/>;

Autentificare: Utilizatorul trebuie să introducă loginul și parola în câmpurile corespunzătoare și să apese butonul „Logare” pentru a accesa sistemul.

Accesibilitate: Sistemul informațional trebuie să fie disponibil 24 de ore din 24.

4. Asigurarea accesibilității se va realiza prin:

- a. Funcționarea continuă a sistemului informațional;
- b. Păstrarea resurselor informaționale în condiții de siguranță, conform cerințelor prezentei Instrucțiuni, precum și posibilitatea de restabilire a acestora în caz de necesitate sau situații de forță majoră.

Funcționare și Suport: În cadrul sistemului informațional se va asigura:

- a. Funcționarea eficientă și neîntreruptă a sistemului, precum și nivelul de securitate stabilit pentru schimbul electronic de date între participanți;
- b. Măsuri continue de perfecționare și eficientizare a funcționării sistemului;
- c. Asistență pentru persoanele autorizate ale participanților în utilizarea softwareului oferit și în alte probleme legate de funcționarea sistemului informațional;
- d. Informarea participanților despre orice modificări în funcționalitate a sistemului informațional.

Situații de Forță Majoră: Orice situație de forță majoră care ar putea influența negativ funcționarea sistemului trebuie să fie comunicată prompt tuturor participanților.

1.3 Roluri și Responsabilități

1. **Administrator** - rol care permite gestionarea configurabilelor de sistem, text-ului din secțiunea de ajutor (HELP), nomenclatoarelor, a utilizatorilor eC MND.
2. **Registrator Deces** - rol care permite înregistrarea constatărilor medicale a decesului.
Utilizatorii care vor dispune de acest rol pot sunt Medicii de Familie
3. **Registrator/Utilizator cu permisiune de anulare** - rol care permite anularea constatărilor medicale a decesului.
4. **Consumator date statistice** - rol care permite accesul la modulul de generare a datelor statistice.

1.4 Statutele înregistrărilor electronice a decesului în SI

- 1) **Statutul „În proiect”** înregistrarea electronică este salvată temporar, este editabilă de către registratorul care a creat-o. La expirarea a 24 ore, înregistrarea electronică care nu a fost trimisă spre Registru de Stat a Populației (RSP) se va șterge automat din sistem.
- 2) **Statutul „Spre trimitere”** - înregistrarea electronică completată și e gata pentru a fi expediată către RSP. Utilizatorul a apăsă butonul „Trimite RSP” și, după un interval de 15 minute, aceasta va fi expediată către MConnect. Pe durata celor 25 minute registratorul care a creat-o poate reveni la ea ca să oprească trimiterea, s-o întoarcă în statutul „În proiect” și s-o editeze, după care o va semna și expedie din nou, ea căpătând iarăși statutul „Spre trimitere”.

- 3) **Statutul „Trimis RSP”** - înregistrarea electronică care a fost expediată în MConnect. În acest statut înregistrarea nu mai poate fi modificată. În SI e CMND devine accesibil Avizierul.
- 4) **Statutul „Anulat”** - înregistrarea electronică cu statutul „Trimis RSP” a fost anulată de către utilizatorul cu rol de anulare.

II. Înregistrarea electronică a Decesului

Decesul unei persoane este constatat de medicul de familie și confirmat prin înregistrarea electronică a decesului în SI eCMND. Este interzisă înregistrarea electronică a decesului fără examinarea și constatarea personală de către medic a decesului.

Declarația despre deces poate fi făcută de către rudele decedatului, vecini, reprezentanții serviciilor de exploatare a locuințelor, administrația instituției medicale unde a intervenit decesul și alte persoane.

Conducătorul instituției medicale este obligat să asigure condițiile de securitate și de înregistrare electronică a decesului, precum și pentru corectitudinea completării și eliberării avizierelor.

Înregistrările, se vor afișa în toate rapoartele statistice. Configurarea/generarea rapoartelor statistice va fi posibilă așa încât să excludă din statistică acele înregistrări ale căror termen nu a depășit 2 luni din momentul creării.

III. Procedura înregistrării electronice a decesului de către registratorii cu rol de medic de familie

Înregistrarea decesului se efectuează în SI eCMND după locul de trai al decedatului ori în locul unde a intervenit decesul, de către medicul de familie, persoană cu rol de registrator eCMND.

Înregistrarea electronică a decesului se efectuează de către medic, în baza suavegherii și a înscrierilor din documentația de evidență medicală primară sau în urma vizitei la domiciliu, care reflectă starea bolnavului până la deces, cu eliberarea avizierului rudelor.

Actele necesare pentru înregistrarea electronică a decesului :

- a) actul de identitate a persoanei decedate;
- b) certificat privind lipsa semnelor de moarte violentă de la Inspectoratul de Poliție din raza teritorială;

În cazuri excepționale înregistrarea electronică a decesului poate fi înregistrată de către medicul care a stabilit decesul numai în baza examenului extern a cadavrului (lipsa suspiciunii de moarte violentă), conform Ordinului MS nr. 143 din 23.02.2021 cu privire la unele măsuri de îmbunătățire a managementului cazurilor de deces.

SI eCMND permite încărcarea și stocarea copiei certificatului cu privire la lipsa semnelor de moarte violentă.

Înregistrarea electronică a decesului va fi efectuată de către registrator (medic de familie) nu mai târziu de 72-ore din momentul decesului sau a depistării cadavrului.

La necesitate, medicul de familie completează cererea de scutire de efectuare a autopsiei în baza datelor comunicate și actului de identitate prezentat de către rude/însoțitor. (Anexa nr.8)

Cererea completată se generează de către sistemul informațional, se imprimă de către registrator și se prezintă spre verificarea conținutului și semnare rudei/însoțitorului. După semnarea cererii de către rudă/însoțitor, aceasta va fi scanată și încărcată în SI eCMND și, după caz, păstrată de către medic într-o mapă pe suport fizic.

IV. Conținutul înregistrării electronice a decesului

Secțiunea - Date personale (despre persoana decedată)

- Nume, prenume și numărul de identificare (IDNP);
- Sexul: masculin, feminin, nestabilit;
- Data nașterii: ziua, luna, anul, pentru persoană necunoscută, data nașterii aproximativă;
- Cetățenia: Republica Moldova, alte, nu se cunoaște;
- Domiciliul decedatului: reședință, raionul, localitatea;
- Data decesului, ziua, luna, anul, pentru persoană necunoscută data decesului aproximativă;
- Locul decesului (depistarea cadavrului): raionul, localitatea;
- Decesul a survenit: în instituție medicală, în ambulanță, la domiciliu, alt loc;
- Denumirea și codul instituției medicale și perioada de spitalizare;
- Perioada de spitalizare
 - În timpul intervenției chirurgicale, după intervenție chirurgicală;
 - Infecții cu risc de contaminare: da, nu, nu s-a stabilit;
 - Dacă da, stabilite: prespitalicesc, intraspitalicesc;

- Decesul a survenit în urma: unei maladii, unui accident în afara producerii, unui accident de producere, unui omor, unui suicid, nu s-a stabilit cauza.

Secțiunea Cauza Decesului

- A fost stabilită în baza: supravegherii precedente și examinării externe a cadavrului, documentelor medicale și examinării externe a cadavrului, autopsie;

Secțiunea certificat nosologic

Partea I. Entitățile nosologice decisive în lanțul maladiilor, traumei, complicațiilor letale

a) Cauza nemijlocită a decesului

În acest punct se indică cauza directă a decesului (maladia, trauma sau complicația maladii principale, care a provocat decesul);

b) Boala, starea patologică intermediară sau precedentă, care a indus cauza nemijlocită a decesului

În acest punct se indică cauza antecedentă (maladia, trauma sau complicația care a contribuit la cauza indicată mai sus), dacă ea există;

c) Boala principală, care a cauzat morbiditatea și complicațiile letale

În acest punct se indică cauza principală, adică maladia sau trauma, care au declanșat lanțul proceselor patologice și au provocat direct decesul. Înscrind cauza poate să se termine cu punctul a), dacă maladia principală a provocat direct decesul și cu punctul b), dacă cauza directă a decesului a provocat o singură boală intervenită în urma complicației unei alte boli;

c.1) Boala hipertensivă

Acest punct se referă la Capitolul IX "Bolile aparatului circulator (1000-1990)", care sunt însoțite de boală hipertensivă și se completează obligatoriu în cazul când boala principală, care a cauzat morbiditatea și complicațiile letale face parte din capitolul enunțat mai sus și este însoțită de boală hipertensivă;

d) Condiții externe, care au condiționat sau au contribuit la survenirea decesului. Acest punct se completează cu codurile din capitolul "Leziuni traumatice, otrăviri și alte consecințe ale cauzelor externe (S000 T983)", atunci

ci când boala principală face parte din Capitolul XX "Cauze externe de morbiditate și mortalitate (VOIOY980)";

Notă: *In cazul când persoana decedată suferă de o a doua maladie principală care a declanșat lanțul proceselor patologice și au provocat direct decesul să fie indicată în punctul d);*

Partea II. Entitatea nosologică morbidă, care a contribuit la deces fără legătură cu boala principală

În acest punct se indică alte stări morbide existente la momentul decesului și care au influențat negativ la decursul maladiei principale, care au provocat decesul, dar fără legătură directă cu maladia sau complicația ei, care a fost cauză directă a decesului;

V. Anularea constatării medicale a decesului

Modificarea înregistrării electronice a decesului poate fi efectuată de către utilizatorul eCMND care a creat-o atâta timp cât aceasta este cu statutul „În Proiect” iar după înregistrarea acesteia, timp de 15 minute din momentul în care înregistrarea capătă statutul „Trimis RSP”. După expirarea acestui termen orice modificare pe înregistrare nu mai sunt posibile.

Anularea înregistrării electronice a decesului înregistrate în SI eCMND poate fi efectuată doar de către utilizatorul cu rol de Anulare care permite anularea (ștergerea) înregistrărilor electronice a decesului după expedierea către MConnect (conform procedurii descrise în Manualul utilizatorului). Acțiunea de anulare se efectuează doar în temeiul documentelor justificative și/sau cu indicarea motivului efectuării acțiunilor în sistem.

SI eCMND păstrează o copie a tuturor înregistrărilor electronice anulate. Scopul acestei arhive precum și rolului de anulare este de a duce evidentă și respectiv asumarea responsabilității unor modificări necesare și motivate asupra înregistrărilor electronice deja trimise la RSP.

Administratorul eCMND vizualizează arhiva acțiunilor efectuate de către utilizatori în SI eCMND.

Înregistrările electronice pot fi vizualizate doar de către registratorii care le-au creat și de către utilizatorii cu drept de anulare.

VI. Comunicarea cu ruda/însoțitorul persoanei decedate și explicarea pașilor următori

După efectuarea înregistrării electronice a decesului în SI eCMND, la expirarea termenului de 15 minute din momentul înregistrării constatării medicale va deveni disponibil avizierul. Avizierul este un extras constatatator în format PDF, în baza datelor înscrise în înregistrarea electronică a nașterii, care conține un QR cod unic.

Avizierul conține numărul unic al înregistrării electronice generate de sistem, și se va imprima de către registrator, fiind apoi eliberat rudei/însoțitorului decedatului. Acesta nu este un document cu semne de protecție și reprezintă este un extras din SI eCMND care nu conține date medicale. Valabilitatea Avizierului poate fi verificată prin scanarea codului QR. Avizierul se eliberează gratuit. În caz de pierdere sau deteriorare, la solicitare, registratorul va accesa constatarea medicală în eCMND și va putea elibera un nou avizier, la fel, cu titlu gratuit.

Avizierul este un extras simplificat din înregistrarea electronică a decesului înregistrată în sistem. Avizierul nu conține semne de protecție și nu constituie un document, nu conține date medicale sau statistice.

Avizierul va fi eliberat în mod obligatoriu însoțitorului persoanei decedate și i va constitui temei/dovadă pentru înmormântarea decedatului, procedurilor la biserică, loc la cimitir precum și transportarea cadavrului pe teritoriul țării.

Nu sunt permise corectări sau ștersături în cuprinsul avizierului constatării medicale de deces după tipărire.

Avizierul, după înregistrarea electronica a decesului, se înmânează rudei/însoțitorului decedatului (descendenților săi), persoanelor împuternicite de către administrația publică locală (primăria) sau organelor de urmărire penală, care au solicitat examinarea cadavrului, la prezentarea actului de identitate.

Informația despre deces se va transmite automatizat prin MConnect către RSP sau Agenția Servicii Publice.